

Predmet: Povijest

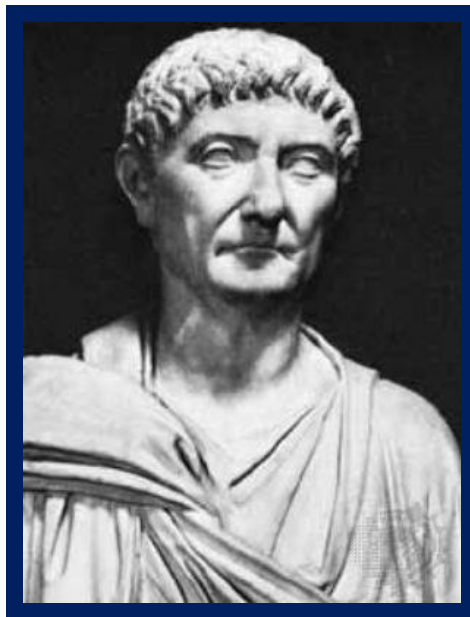
Nastavna cjelina: Doba Rimskog Carstva

Nastavna jedinica: Dioklecijan i Konstantin – preobrazba Carstva

Razred: I. razred – opća gimnazija

□ CAR DIOKLECIJAN;

→ preuređenje države

- postao je car **284.**
- porijeklom iz **Ilirika**
- uveo je političko poimanje po kojem je car ***dominus et deus*** (gospodar i bog države)
- 286. posvojio je **Maksimilijana** i imenovao ga *suvladarem*
- Dioklecijan i Maksimilijan su nosili naziv **augustus**
- Dioklecijan je posinio **Galerija** i imenovao ga *cezansom*
- Maksimilijan je posinio **Konstancija**
- **Konstancije** i **Galerije** kao suvladari nosili su naziv nižeg položaja - **cezari**
- tako je nastala **dinastija** unutar koje su združeno vladala **dva augusta** i **dva cezara**

→ reforme i uprava Rimskog Carstva u doba Dioklecijana

- donio je zakon zvan **Dioklecijanov edikt o cijenama** (301.)
- **preustrojio** je vojsku
- jezgru vojske činilo je **konjaništvo**
(oklopljeni konjanici i strijelci s lukom na konju)
- **ukinuo** je funkciju **Senata**
- podijelio je carstvo na **12 dijeceza** (upravnih jedinica)
- Dioklecijan i Galerije su upravljali **istočnim** dijelom Carstva
- Maksimijan i Konstancije su upravljali **zapadnim** dijelom Carstva

Dioklecijanov novac

→ posljednji i najteži progoni kršćana i Dioklecijanovo povlačenje

- cilj mu je bio **iskorijeniti** kršćanstvo u Carstvu
- 303. objavio **edikt** po kojem su vlasti trebale **zabraniti** kršćanima sudjelovanje u obredima
(uz prijetnju progonstvom i oduzimanjem imovine)
- kasnije je ediktu dodano da **kršćane** treba **ukloniti** iz **vojske** i **državne uprave**
- 305. **Dioklecijan** i **Maksimilijan** su se **povukli** s položaja (abdikcija)
- Crkveni pisac Eusebije u djelu Crkvena povijest zapisao je da je car izdao naređenje da se sve crkve sruve sa zemljom i svete knjige spale

□ **CAR KONSTANTIN;**

→ *oslonac na kršćane*

Konstantin I. Veliki

- od 313. **Konstantin** je upravljao **zapadnim dijelom Carstva**, a istočnim **Licinije**
- Licinije je unatoč **Milanskom ediktu** počeo **progoniti** kršćane (povod za sukob)
- sukob između Licinija i Konstantina završio je **Konstantinovom** pobjedom
- Licinije je **zarobljen** i 324. **pogubljen**
- 325. Konstantin saziva **Sabor kršćanske crkve** u Niceji
(*upozorava na vjersko jedinstvo Carstva*)
- u **radu** sabora sudjelovalo je više od **300** biskupa
- Nicejski sabor je prihvatio **načelo: iste biti Krista s Bogom Ocem**
- uključio je **kršćane** u djelotvorne sastavnice **društva**
- **teolozi** su crpili spoznaje iz **grčke filozofije** i bili su **oslonac** caru u državnom ustroju
- zbog velikih zasluga u **potvrđi kršćanstva** crkveni krugovi su ga nazvali **Velikim**

Mramorni slavoluk Konstantina I. Velikog u Rimu
(podignut između 313. i 315.)

→ Konstantin razvija birokratski sustav; nova prijestolnica Konstantinopol

- car **Konstantin** nastavio je s Dioklecijanovim reformama u Rimskom Carstvu
- reorganizirao je **vojsku**
- državu je podijelio na četiri **prefektore** koje čine **upravne** i **vojne** jedinice:
Orijent, Ilirik, Italija i Galija
- uveo je **14** dijeceza i **114** provincija
- uveo je novi **porezni** sustav
- vodio je **pobjedničke** ratove protiv **Gala**
- **umro** je tijekom priprema za **vojni pohod** na **Perziju**
- prije smrti je **kršten** i time je **prekinuo** obiteljsku tradiciju poštivanja **Nepobijedenog sunca**
- za novu **prijestolnicu** izabrao je grčku koloniju **Bizantij**
- **prijestolnica** je za njegova života dobila ime **Konstantinov grad**
(Konstantinopol - Carigrad)
- Konstantinopol je i kao **Rim** imao:
(Senat, Kapitol, 14 gradskih četvrti, carsku palaču i besplatnu podjelu žita)